

Biserka Juretić

ŠKOLSKO SPORTSKO DRUŠTVO U FUNKCIJI ODGOJA UČENIKA

1. UVOD

U korpusu brojnih vrijednosti tjelesna i zdravstvena kultura ima značajnu ulogu i u pripremi i osposobljavanju djece i učenika za život, poglavito s aspekta uvjeta života i rada u suvremenom društvu. Naime, brojni, raznovrsni i lako provodljivi organizacijski oblici rada omogućavaju učenicima ne samo da se upoznaju s različitim sadržajima i tjelesnim aktivnostima koje mogu koristiti u slobodno vrijeme u školi, nego i u slobodno vrijeme izvan škole, dakle, kod kuće u društvu svojih vršnjaka, roditelja, šire obitelji, na izletima, za vrijeme vikenda, odnosno školskih praznika (Findak, 2003.).

Dakako, uključivanje učenika u pojedine izvannastavne organizacijske oblike rada nema samo obrazovnu vrijednost, nego i odgojnu vrijednost. To iz razloga što su mogućnosti za odgojno djelovanje na učenike višestruke pa nastavniku ne preostaje drugo nego da ih prepozna i iskoristi na najbolji način (Findak, 2003.).

Sasvim sigurno da školsko sportsko društvo predstavlja jednu od realnih mogućnosti za odgojno djelovanje na učenike, ali pod uvjetom da se o odgoju učenika vodi briga ne samo o radu društva, nego i o radu s društvom (Findak, Stella, 1985.). U prilog istaknutoj tvrdnji ukazat ćemo na neke primjere iz realne prakse, koji se s uspjehom prakticiraju u Školskom sportskom društvu „Fontana“ koje djeluje u Osnovnoj školi „Vazmoslav Gržalja“ u Buzetu.

2. ŠKOLSKO SPORTSKO DRUŠTVO „FONTANA“ KAO MJESTO PRIPREME UČENIKA ZA ŽIVOT

Poznato je da je školsko sportsko društvo izuzetno povoljno mjesto ne samo za učenje, odnosno svladavanje pojedinih sportskih sadržaja i aktivnosti, nego i za odgojno djelovanje na učenike. Za to postoji čitav niz prilika: od sudjelovanja učenika u upravljanju s društvom, preko njihova uključivanja u rad sekcija, sudjelovanja u natjecanjima, do angažiranja u različitim organizacijskim poslovima. Dakako, uz nabrojane mogućnosti za uključivanje učenika i njihovo upoznavanje sa životom i radom školskog sportskog društva, postoje i brojni drugi primjeri i načini da „osjete“ društvo u koje su se dobrovoljno uključili, a nastavnicima se pruža mogućnost da to iskoriste u odgojne svrhe (Findak, Stella, 1985.).

Poslije svega, samo po sebi postavlja se pitanje u kojoj se mjeri iskorištavaju komparativne prednosti školskog sportskog društva „Fontana“ u odgoju i, dakako, obrazovanju svojih članova?

U nemogućnosti da izložimo sve o radu ovog školskog sportskog društva te u želji da budemo što uvjerljiviji, a vjerojatno i originalni u ponuđenim rješenjima, ovom prilikom ćemo ukazati samo na dva primjera iz rada ovog društva, i to: kako se upravlja s društvom i na koji način provodimo natjecanja.

Naša osnovna škola ima ukupno 180 učenika od petog do osmog razreda. Školsko sportsko društvo „Fontana“ organizirano je tako da u njegovu Odboru svaka razredna zajednica ima po jednog predstavnika. Zadaća je Odbora da skrbi o cjelokupnom radu društva. Odbor se sastaje prema potrebi tijekom čitave školske godine i na taj je način osigurana stalna veza sa svim razredima, odnosno članovima društva. Dakle, ovaj primjer upravljanja školskim sportskim društvom omogućava učenicima da se od najranijih dana i na najbolji način upoznaju ne samo s demokratskim način odlučivanja, nego i upravljanja sa svojim društvom. Ako tome dodamo da takav pristup radu potiče učenike na inicijativu, samoinicijativu, na povećanu aktivnost u svakom pogledu, onda je njegov doprinos odgoju učenika utoliko veći. To iz razloga što se učenicima omogućava da u radu društva budu uistinu subjekti, da rad u školskom sportskom društvu postane njihova osobna potreba, da učenici zavole rad.

U cilju da u natjecanjima, kao jednom od organizacijskih oblika rada školskog sportskog društva, sudjeluje što više učenika, da natjecanja budu uistinu odraz stvarnog rada, da se svakom učeniku omogući da se natječe „sam sa sobom“, da se natječe s drugim učenicima iz razreda i u školi, da se istodobno omogući i daljnje napredovanje najboljima, odlučili smo se za takav sustav natjecanja koji to sve omogućava, a on je organiziran na ovaj način:

1. tijekom školske godine svaki mjesec se organizira bar jedno natjecanje na razini škole,
2. svaki prijavljeni učenik na natjecanje može na temelju postignutog rezultata, odnosno plasmana među prvih deset, osvojiti određeni broj bodova, tj. od jednog do deset bodova,
3. sudjelovanje u što većem broju natjecanja i osvajanje što većeg broja bodova, svaki učenik može osvojiti ukupno prvo mjesto, što donosi titulu sportaša, odnosno sportašice škole za tekuću školsku godinu,
4. svi učenici su podijeljeni u četiri natjecateljske skupine, i to: *I. skupinu* čine djevojčice petog i šestog razreda, *II. skupinu* čine dječaci petog i šestog razreda, *III. skupinu* čine djevojčice sedmog i osmog razreda, *IV. skupinu* čine dječaci sedmog i osmog razreda.

Tijekom školske godine 2010/2011. održano je natjecanje u osam disciplina (atletika, sportske igre, ritmička gimnastika, plivanje, preskakivanje vijače) u kojima je sudjelovalo 137 učenika od kojih je 102 učenika osvojilo bodove. S obzirom da su neki učenici sudjelovali u više disciplina, u osam natjecateljskim disciplina sudjelovalo je ukupno 329 učenika.

Sukladno pravilima Školskog sportskog društva „Fontana“ prvih 15 učenika, odnosno prvih 15 učenica, s obzirom na ukupan broj osvojenih bodova, nagrađeno je jednodnevnim sportskim izletom u Zagreb. Tu su priliku iskoristili, a kako drugačije, na sportski način, jer su dolazak u Zagreb iskoristili za posjetu Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Sportskom centru „Arena“, Memorijalnom centru „Dražen Petrović“ u „Ciboni“ te Sportskom centru Jarun.

Nema sumnje da takav pristup natjecanjima i rad s učenicima na taj način, uz sve druge pozitivne posljedice, predstavlja i jednu od garancija za odgojno djelovanje na učenike.

3. ZAKLJUČAK

Na temelju izloženog proizlazi da postoje zaista velike mogućnosti za odgojno djelovanje putem različitih oblika rada u školskom sportskom društvu. Hoće li se ili ne ostvariti očekivani odgojni utjecaj na učenike to ne ovisi samo o uvjetima rada, nego i o načinu rada školskog sportskog društva.

Školsko sportsko društvo „Fontana“ je u traženju najprihvatljivijih rješenja da se njegova odgojna uloga i ostvari, pronašlo „svoje“ rješenje kojega smo prezentirali u ovom radu s ciljem da upoznamo i sve druge koji se susreću s istom ili sličnom problematikom u radu školskih sportskih društava.

4. LITERATURA

1. Findak, V., Stella, I.: Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti u tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi, Školska knjiga, Zagreb, 1985.
2. Findak, V.: Metodika tjelesne i zdravstvene kulture, Školska knjiga, Zagreb, 2003.